

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 16445
WIELKOPOLSKIE

1. Obiekt

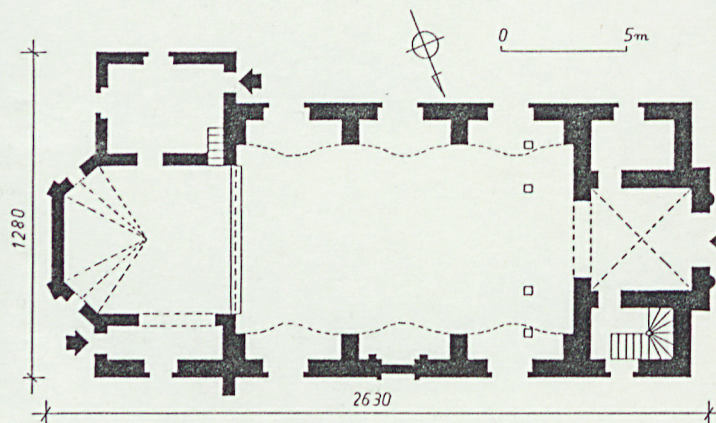
KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PARAFIALNY pw. ŚW. KATARZYNY

2. Czas powstania
1926-30

3. Miejscowość

K O S Z U T Y

4. Zdjęcie, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres Koszuty 69

nr hipoteczny Kw. 16. 246

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

gmina Środa Wlkpl.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI. 1975 roku

województwo poznańskie

powiat średzki

8. Właściciel i jego adres

parafia rzym.-kat. pw.
Św. Katarzyny w Koszutach;

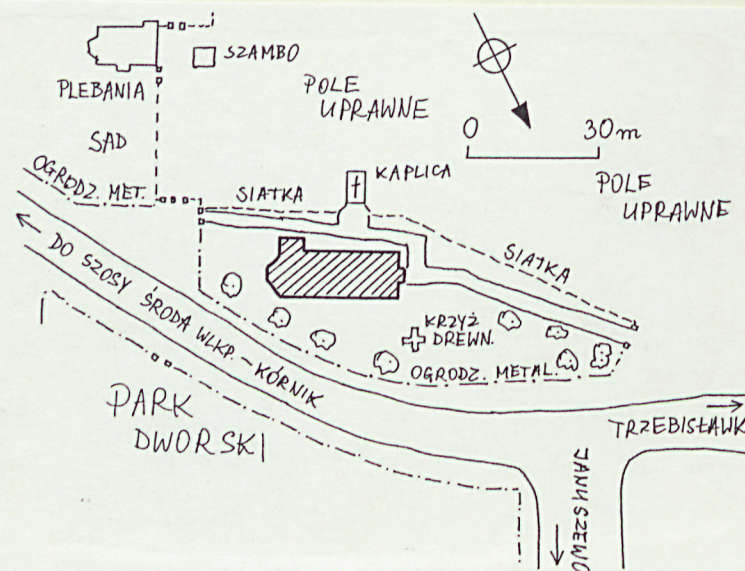
9. Użytkownik i jego adres

J. W.

10. Rejestr zabytków

Nr 153/Vlk/A data 21.01.2004

autor zdjęć Jacek Sawiński
data wykonania 1.09.1992
miejsce przechowywania: negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu,

Parafia w Koszutach wzmiankowana w 1399 r./proboszcz Lekszycki/. Na pocz.XVI w.istniał kościółek drewniany, który szybko uległ ruinie. Na pocz.XVII w. wystawiono nowy kościół, także drewniany, który w 1696, podczas wizytacji Zalaszwoskiego pozostawał bez plebana i groził ruiną;naprawiony na pocz.XVIII w. i powtórnie w 1775r. kiedy to dokonano odnowienia wnętrza i sprawiono nowe wyposażenie. Ten kościół spłonął w 1922r. W jego miejscu wybudowano w latach 1926-30, nowy murowany kościół neobarokowy. Jego projektantem był Kazimierz Ruciński, a kierownikiem robót - Kujawa, ze Środy Wlkpl. Konsekracja pw.Najśw.Serca P.Jezusa i św.Katarzyny nastąpiła w 1930r. a 1-szym proboszczem został Kazimierz Faustmann ze Śniecisk. Dwaj dobroczyńcy kościoła to Witold Kosiński i Kazimierz Wantoch-Rekowski/kolejni właściciele Koszut/; ich herby w towarzystwie św.Katarzyny i św.Kazimierza znajdują się w witrażach okien w prezbiterium. Wyposażenie kościoła pochodzi w większości z okresu jego budowy i również jest projektowane przez K.Rucińskiego.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA. Koszuty - wieś na Nizinie Wlkpl., położona na zach.od siedziby gminy Środy Wlkpl., na skrzyżowaniu szosy nr 42 Środa - Kórnik/odpowiednio:4,5 i 8 km/ oraz drogi Trzebisławski - Słupia Wlk./ odpowiednio: 3,5 i 2 km/. Wieś znajduje się po prawej, pn.stronie szosy nr 42. Teren kościelny znajduje się po lewej stronie drogi do Trzebisławek, naprzeciw parku dworskiego. Kościół usytuowany tuż przy drodze jest orientowany /z lekkim odchyleniem ku pn./, elewacją pn. zwraca się w stronę drogi, odgradzony od niej murem i drzewami; elew.wsch.skierowana jest w stronę szosy Środa-Kórnik, pd. - w stronę kaplicy, i dalej pola, z widoczną w głębi plebanią; do elew.zach., w której wejście gł. prowadzi aleja wyłożona płytami cementowymi. Teren kościoła otoczony jest własnym ogrodzeniem z siatki stalowej /od pd./ oraz ogrodzeniem z prętów stalowych z pozostałych stron; w ogrodzeniu znajdują się dwie furtki - wsch.i zach.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany - zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły, tynkowane: detal arch.cegła, kształtka ceglana, narzut; w zakrystii boazeria z listew drewnianych.
Sklepienia i stropy - w aneksach przy prezbiterium i kruchcie stropy płaskie, belkowe z podsufitką, kruchta i trójboczne zamknięcie prezbiterium nakryte sklepieniami krzyżowymi; nawa sklepią kolebką z lunetami na gurtach.
Wieżba dachowa - konstrukcja storczykowa; storczyk podwieszony w płatwi kalenicowej, wsparty przez dwa zastrzały, które ujęte wraz z krokwiemi i storczykiem w 3 pary kleszczy, na kleszczach płatwie pośrednie; zastrzały wsparte rozporami a całość usztywniona w kierunku kalenicowym mieczami.
Pokrycie dachowe - dachy kryte ceramicznie, karpiówką podwójnie "w koronkę"; hełm wieży i latarni pokryty brytami blachy cynkowej.
Posadzki i podłogi - we wszystkich pomieszczeniach posadzka z czarno-szaro-różowych płytek lastrico; na chórze organowym - podłoga z desek.
Schody - brak schodów zewn., wewnątrz schodki z zakrystii na ambonę - proste. drewniane; w pn.-zach. klatce schodowej schody na prospekt organowy - wachlarzowe, drewniane, o stopniach z noskami, ograniczone drewnianą, ażurową balustrasą; na wieżę prowadzą proste schody drabiniaste.
Otwory - otwory okienne podkreślają tektonikę i różnicują poszczególne pomieszczenia kościelne. W pn. i pd. ścianie nawy otwory okienne w kształcie kwadratów zamkniętych łukami odcinkowymi; otwory obramione opaskami, których górne odcinki włączają się w system artykulacji poziomej elewacji, u dołu wydątny, profilowany podokiennik; okna krosnowe, stałe, ze szczeblinkami krzyżowymi i lufcikami. Od wewnątrz okna nawy umieszczone są we wnękach także zamkniętych odcinkowo. W prezbiterium 2 otwory na ścianach bocz.-wysokie i smukłe prostokąty, zamknięte łukami koszowymi; w nich witraże o motywach figuralnych, roślinnych i heraldycznych. Od wewnątrz otwory te umieszczone we wnękach zamkniętych łukami pełnymi. W aneksach wsch.i zach.otwory okienne kwadratowe obramowane opaskami/górny odc.włączony w system artykulacji poziomej elew./ - aneksy wsch.oraz z profilowanymi nadokiennikami i płycinowymi podokiennikami-aneksy zach.

14. Kubatura 1 700 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 230 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
--------------------------------------	---	---	------------------------------------

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja
kościół remontowany w 1-80-tych - odnowienie wnętrza, naprawa pokrycia dachowego;

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

stan zachowania dość dobry; na ścianach zewn. widoczne ślady wilgoci, szczególnie w części cokołowej, także ślady zacieków /aneks pn.-wsch., wieża/; w zawilgoconych miejscach zaczyna pękać i odpadać tynk; w niektórych miejscach nieszczelne rynny i poszycie dachowe: wnętrze i wyposażenie wyremontowane, w stanie dobrym;

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

- osuszenie ścian zewn./instalacja pozioma, drenaż/;
- naprawienie i zabezpieczenie więźby przed zniszczeniami biologicznymi,
- naprawa i uzupełnienie poszycia dachowego;
- naprawa tynków;

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

J.ŁUKASZEWICZ, Opis historycznych kościołów parochialnych..., t.1, 1858 Poznań, str.330
J.KOHE, Die Kunstdenkmaler der Landkreise..., Berlin 1896, S.272;
Katalog zabytków sztuki w Polsce..., t.5, z.24;

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- zdj.kościółka, który spłonął w 1922 r - kruchta kościoła;
- zdjęcia z okresu budowy obecnego kościoła - Muz.Ziemi Średzkiej w Koszutach /dawny dwór/;

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Ewa Sawińska

imię i nazwisko

1.09.1992

data

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

- wkładka nr 1: cd.opisu; zdjęcia;
- wkładka nr 2: zdjęcia;
- wkładka nr 3: zdjęcia;

1. Miejscowość K O S Z U T Y	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) KOŚCIÓŁ PARAF.ŚW.KATARZYN	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. opisu; zdjęcia;
---------------------------------	--	---

cd.opisu:

W pn.aneksie zach./ klatka schodowa/, nad gł.otworem okiennym, dodatkowe okienko w kształcie prostokąta leżącego. W pn. i pd. ścianie 1-szej kond. wieży małe, obramowane opaskowo okulusy: w ścianie zach., w przerwanym naczółku portalu – okienko owalne, wypełnione błonami szklanymi w kształcie kwadracików, z lufcikami; w 2-giej kond. tej ściany otwór prostokątny zamknięty łukiem pełnym, w obramowaniu opaskowym. Wieża zwieńczona latarnią o prostokątnych, zamkniętych łukami pełnymi przeźroczach.

Drzwi w zakrystii wewn. i zewn. oraz wsch. drzwi aneksu pn.-jednoskrzydłowe, płycinowe /zewn.zakrystii opierzone listwami w pionie, konstrukcja ościeżynowa/, w otworach prostokątnych. Gł.drzwi wejściowe zach.- w prostokątnym, zamkniętym łukiem pełnym otworze; 2-skrzydłowe, płycinowe, w kształcie powtarzającym kształt otworu. Z kruchty do nawy prowadzi szeroki otwór o wykroju prostokąta leżącego, zamkniętego łukiem pełnym, otwór przesłonięty jest 2-skrzydłową kratą. Podobne zamknięcia mają otwory prowadzące do aneksów zach./klatka sch. i kap. św.Maksymiliana Kolbe/ – z drzwiami jednoskrzydłowymi, płycinowymi, szerokie przejście z prezbiterium do aneksu pn.; przejścia z prospektu organowego na 1-szą kond.wieży oraz potężny łuk tarczy. W środkowym przejściu nawy, w jej pn.ścianie, na zewnątrz i wewnątrz-prostokątna wnęka, ujęta od wewnątrz w pilastry podtrzymujące pełne belkowanie, od zewnątrz w lizeny, na których niepełne belkowanie z mocno wyładowanym, profilowanym gzymsem; obie wnęki są prawdopodobnie pozostałością po dawnym, bocznym otworze drzwiowym.

RZUT: Kościół orientowany, na planie prostokąta. Szeroka 3-przęskowa nawa, nakryta kolebką z lunetami na gurtach, poprzedzona jest kwadratową, sklepioną krzyżową kruchtą, o ścianach nieco wysuniętych przed lico elew.zach., z boków kruchty 2 prostokątne aneksy/kap. św.Maksymiliana Kolbe, od pd. i klatka schodowa od pn. Prezbiterium węższe, wydzielone łukiem tarczy, zamknięte, trójboczne, z boków 2 aneksy – pd., szerszy, wystający poza lico elew.pd./ zakrystia/ i wąski, pn.

BRYŁA. Bryła rozłożysta, przysadzista, zróżnicowana na wyższy korpus, nakryty dachem 2-spadowym, wyodrębnione niższe i węższe prezbiterium z dachem wielopołaciowym oraz wyróżnione w bryle aneksy wsch.nakryte własnymi daszkami 3-spadowymi. Nad kruchtą zach. wznosi się masywna, przysadzista wieża 2-kond., zwieńczona dachem baniastym, przechodzącym w ośmioboczną latarnię z baniastym hełmem zakończonym krzyżem.

ELEWACJE.

Elewacja zach. – fasada – jednoosiowa, na cokole występującym, 3-przęskowa. Środkowe przęsło, najszersze, odpowiadające szerokości kruchty i występuje, nieco z lica ściany w formie ryzalitu, przechodząc w wyższych kondygnacjach w wieżę; na osi – wejście gł. ujęte w kolumnowy portal; na jońskich kapitelach kolumn belkowanie z trójkątnym naczółkiem, przerwanym w górnej części przez owalny otwór okienny wypełniający jego pole. Boczne przęsła ślepe, dekorowane prostokątnymi blendami. Elewację wieńczy wydatny, profilowany gzymś, przerwany przez ryzalit środkowy. Wieża zwieńczona również wydatnym, profilowanym gzymsem, wygiętym na osi fasady łukowo ku górze. Od naroży wieży spływają na przęsła boczne spływy, zawinięte wolutowo na końcach.

Elewacja pd. – 5-osiowa, na cokole; z mocno wyładowaną przybudówką wsch./ kruchta/; aneksy wsch. i zach. z otworami okiennymi w innych kształtach niż w nawie gł. Elewacja 5-przęskowa, z przęsłami zaznaczonymi lizenami

Wkładkę założył: Ewa Sawińska 1.09.1992
(Imię, nazwisko, data)

verte!

Miejsce przechowywania negatywów: .....

wyrastającymi z cokołu i ginącymi w szerokim pasie, ograniczającym elewację od góry/ elementy artykulacji wykonane w tynku/. Całość zwieńczona gzymsem gł.

Elewacja wsch. - 4-osiowa, na cokole. Część środkowa - prezbiterium - trójboczna, z przyporami na narożach. Niższe części boczne - aneksy - nierównej szerokości /w pn.tylne wejście do kościoła/. Ściany aneksów dekorowane lizenami i pasami poziomymi jak w elew.pd. U góry gzyms wieńczący, w części prezbiterialnej poprzedzony pasem fryzu.

Elewacja pn. - 5-osiowa, na cokole. Między częścią nawową a aneksem pn.-wsch. przypora. Na osi środkowej płytką, prostokątną wnęką /dawny otwór drzwiowy/ z figurą Matki Boskiej. Otwór okienny nad wnęką skrócony /kształt prostokąta leżącego/. Podziały pionowe i poziome przeprowadzone podobnie jak w innych elewacjach.

WNĘTRZE. Wnętrze jednonawowe, z wyodrębnionym łukiem tarczy, węższym prezbiterium, zamkniętym trójbocznie. Nawa trzyprzęskowa z filarami przyściennymi, na których gurty sklepienia kolebkowego. Poprzedzająca nawę kruchta sklepiona, podobnie jak prezbiterium krzyżowo. Boczne aneksy w części wsch.i zach. pełnią częściowo funkcje pomocnicze /zakrystia, klatka schodowa/ a częściowo kultowe /kap.św.Maksymiliana Kolbe/.

WYPOSAŻENIE. Projektantem wyposażenia wnętrza był autor projektu arch.kościoła - Ruciński.

Wyposażenie zostało wystylizowane na pochodzące z 2 poł.XVIII w.; kolumnowy ołtarz gł., architektoniczny, z figurą Chrystusa Zmartwychwstałego, ambona z płaskorzeźbami ewangelistów, witraże ze św.Kazimierzem i św.Katarzyną i herbami Wantoch i Rawicz. Znamiona oryginalności ma ołtarz boczny, atektoniczny, w formie odsłoniętej kotary, flankowej przez anioły i zwieńczonej przez pelikana karmiącego pisklęta /późnobarok./ oraz 2 figury aniołów przymocowane do balustrady prospektu organowego /za-pewne fragmenty jakiegoś ołtarza/.

INSTALACJE: elektr.

Fasada kościoła.

1. Miejscowość K O S Z U T Y	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) KOSCIÓŁ PARAF. SW. KATARZINY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia;
---------------------------------	---	--

Wieża od strony zach.

Fragment elew. pd.

Frag. elew. pn. bez części prezbiterium.

Wkładkę założył: ..... Ewa Sawińska 1.09.1992 .....
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Część zach. kościoła od strony pn.

Cz. wsch. - zamknięcie prezbiterium i aneksy.

Wnętrze kościoła - widok na prezbiterium.

Ołtarz gł.

1. Miejscowość K O S Z U T Y	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) KOŚCIÓŁ PARAF. 'ŚW. KATARZyny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia;
---------------------------------	--	--

Wnętrze kościoła - widok na prospekt organowy.

Wnętrze kościoła - ściana pn. korpusu.

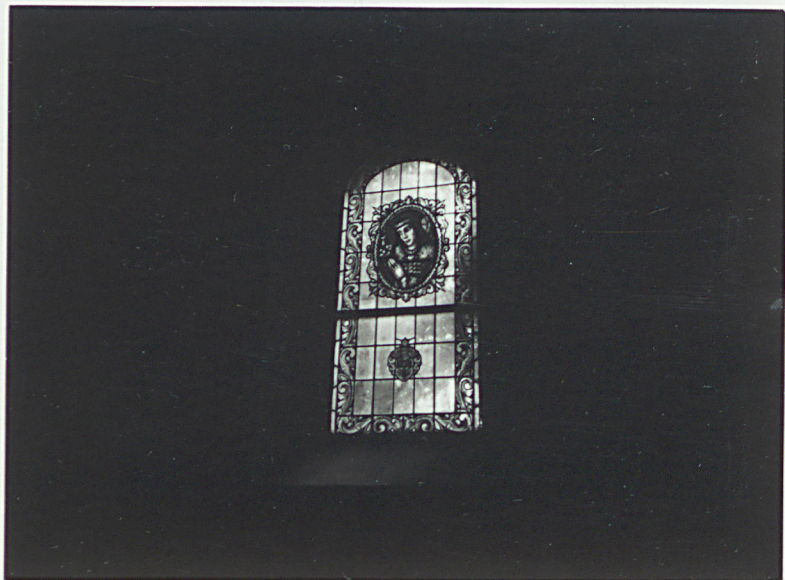

Witraż ze św.Katarzyną i herbem Rawicz.

Wkładkę założył: ..... Ewa Sawińska 1.09.1992
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Witraż ze św. Kazimierzem i herbem Wantoch.

Ołtarz boczny.

Ambona.

Chrzcielnica.